

Rapportage Quicksan flora en fauna

Korenweg 33, Silvolde

Versie: 1.0

Colofon		
Titel	Rapportage Quicksan flora en fauna Korenweg 33, Silvolde	
Projectcode	P07010	
Versie	1.0	
Datum	09-09-2024	
Opdrachtgever	Pro ruimte B.V. Modelleur 4 5171 SL Kaatsheuvel	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl	
Website	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon		
Telefoon		
Email		

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling	7
2.1 Gebiedsbeschrijving	7
2.2 Beoogde ontwikkeling	10
3 Onderzoeksmethodiek	12
4 Beschermde gebieden	14
4.1 Natura 2000	14
4.2 Natuurnetwerk Nederland	15
4.3 Gebieden van provinciaal belang	15
4.4 Houtopstanden	15
5 Beschermde soorten	16
5.1 Grondgebonden zoogdieren	16
5.1.1 Das	16
5.1.2 Kleine marterachtigen	16
5.1.3 Steenmarter	17
5.2 Vleermuizen	18
5.3 Reptielen	19
5.4 Amfibieën	20
5.5 Vissen	21
5.6 Ongewervelden	21
5.7 Vogels	22
5.8 Flora	23
5.9 Overige soorten	23
5.10 Specifieke zorgplicht	23
6 Invasieve exoten	25
7 Conclusie en aanbevelingen	26
Bronnen	28

Bijlagen

Bijlage 1: Impressie projectgebied

Bijlage 2: Veldwerk inventarisatie en indicatoren

Samenvatting

De initiatiefnemer is voornemens om op de Korenweg 33, Silvolde het huidige boerderijpand te slopen en nieuwe woningen te realiseren.

Om in het kader van ruimtelijke ontwikkeling te voldoen aan de Omgevingswet en daarbij mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen, heeft GRAS Advies op verzoek van Pro Ruimte een verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna uitgevoerd op bovengenoemde locatie. Dit verkennend onderzoek inventariseert welke (wettelijk) beschermde (natuur)gebieden en plant- en diersoorten mogelijk aanwezig zijn en beoordeelt de effecten van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling op deze beschermde gebieden, soorten en hun plaatselijk leefgebied.

Met deze kennis is onderbouwd of de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk een aanvullend onderzoek, omgevingsvergunning op basis van het uitvoeren van flora- en fauna activiteiten, of andere maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

- 1 Negatieve effecten op beschermde (natuur)gebieden als gevolg van directe verstoring veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling kunnen worden uitgesloten. Aanvullende maatregelen zijn hierdoor niet noodzakelijk. Negatieve effecten op wettelijk beschermde houtopstanden is niet aan de orde.
- 2 Eventuele negatieve effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaakt door stikstofdepositie zijn berekend middels een aparte stikstofberekening.
- 3 Negatieve effecten op de onderstaande beschermde soorten als gevolg van de beoogde ontwikkeling kunnen niet worden uitgesloten. Voor deze soorten is aanvullend onderzoek noodzakelijk.
 - Vleermuizen
 - Gierzwaluw
 - Huismus
 - Kleine marterachtigen
 - Steenmarter

Aanvullend soortenonderzoek

Omreden dat de aanwezigheid van door de Omgevingswet beschermde soorten en hun essentieel leefgebied niet kunnen worden uitgesloten, adviseert GRAS Advies deze soorten definitief vast te stellen, dan wel uit te sluiten d.m.v. een **aanvullend soortenonderzoek**.

Indien hiermee de aanwezigheid is vastgesteld, zal blijken of en welke vervolgstappen mogelijk en/of noodzakelijk zijn.

- 4 De aanwezigheid van (beschermde) soorten uit de onderstaande groep is aannemelijk. Aanvullend soortenonderzoek en een omgevingsvergunning zijn niet nodig mits tenminste één van de daaropvolgende maatregelen wordt toegepast:
 - (Broed)vogels: Versturende werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen, nesten van broedende vogels en hun omgeving worden niet verstoord, óf er vindt een broedvogelinspectie plaats door een deskundige ecooloog vóór aanvang van beoogde werkzaamheden.
- 5 De aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.
- 6 De haas is waargenomen, bij maaiwerkzaamheden moet rekening gehouden worden dat deze soort in het veld aanwezig kan zijn. Controle door een ecooloog is geadviseerd.

- 7 De gewone tubebij en roodsprietwespbij kunnen voorkomen in het projectgebied, er moet zorgvuldig worden gewerkt. In geval van bomenkap wordt geadviseerd de bomen buiten het broedseizoen te kappen en om het stamgedeelte te laten liggen tot het voorjaar (april) zodat de larve uit het hout kunnen kruipen.
- 8 De aanwezigheid van de invasieve exoot Japanse duizendknoop is aangetoond. Bestrijding van deze plant wordt geadviseerd.

1 Inleiding

In opdracht van Pro Ruimte heeft GRAS Advies een Verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna uitgevoerd op de Korenweg 33, Silvolde. De initiatiefnemer is voornemens om de huidige bebouwing te slopen en nieuwe woningen te realiseren.

De Omgevingswet verplicht bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen of aanwezige beschermde (natuur)gebieden en plant- en diersoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. Een quickscan, ofwel verkennend onderzoek, onderbouwt of deze ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden en een aanvullend onderzoek, omgevingsvergunning op basis van het uitvoeren van flora- en fauna activiteiten of andere maatregelen of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Een verkennend onderzoek bestaat uit een bureaustudie en een eenmalig verkennend veldbezoek, ofwel locatiebezoek. Het inventariseert de mogelijke aanwezigheid van:

- beschermde (natuur)gebieden (nationaal en provinciaal beschermde gebieden en houtopstanden);
- beschermde flora (vegetatie en monumentale bomen);
- beschermde fauna (nationaal en internationaal beschermde diersoorten en vrijgestelde soorten);
- ongewenste invasieve exoten.

Met inachtneming van wettelijke kaders, de kenmerken van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling en de gerelateerde werkzaamheden wordt beoordeeld of deze beschermde gebieden, soorten en hun functioneel en/of essentieel leefgebied mogelijk negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. Indien relevant, wordt beoordeeld of dit invloed heeft op instandhoudingsdoelstellingen, wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Een verkennend onderzoek is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van (beschermde) soorten en hun leefgebied. Wanneer een aanvullend onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk wordt geacht of andere maatregelen worden geadviseerd, kan GRAS Advies adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken en/of procedures en begeleiding bieden in het vervolgtraject.

Verspreidingsgegevens

In dit rapport is informatie verwerkt afkomstig uit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze informatie mag (zolang de datavoorziening niet open en toegankelijk is) zonder toestemming van BIJ12 niet worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt.

Indien relevant, zal GRAS Advies verspreidingsgegevens die zijn verkregen door locatiebezoeken en overige veldinventarisaties binnen en/of rondom het projectgebied na een periode van 2 jaar openbaar maken binnen de omgeving van de NDFF.

Dit rapport presenteert de uitkomsten van het verkennend onderzoek en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen.

Gebiedskenmerken van het huidige projectgebied en een globale beschrijving van de beoogde ontwikkeling zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft de toegepaste onderzoeksmethodiek en de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 4, 5 en 6. Hier worden alle relevante gebieden en soorten beschreven die mogelijk voorkomen, inclusief het effect van de beoogde ontwikkeling op zowel deze soorten en gebieden, als op het beoogde project. De conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen in hoofdstuk 7

waar de belangrijkste resultaten worden samengevat en verder wordt ingegaan op mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.

2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling

2.1 Gebiedsbeschrijving

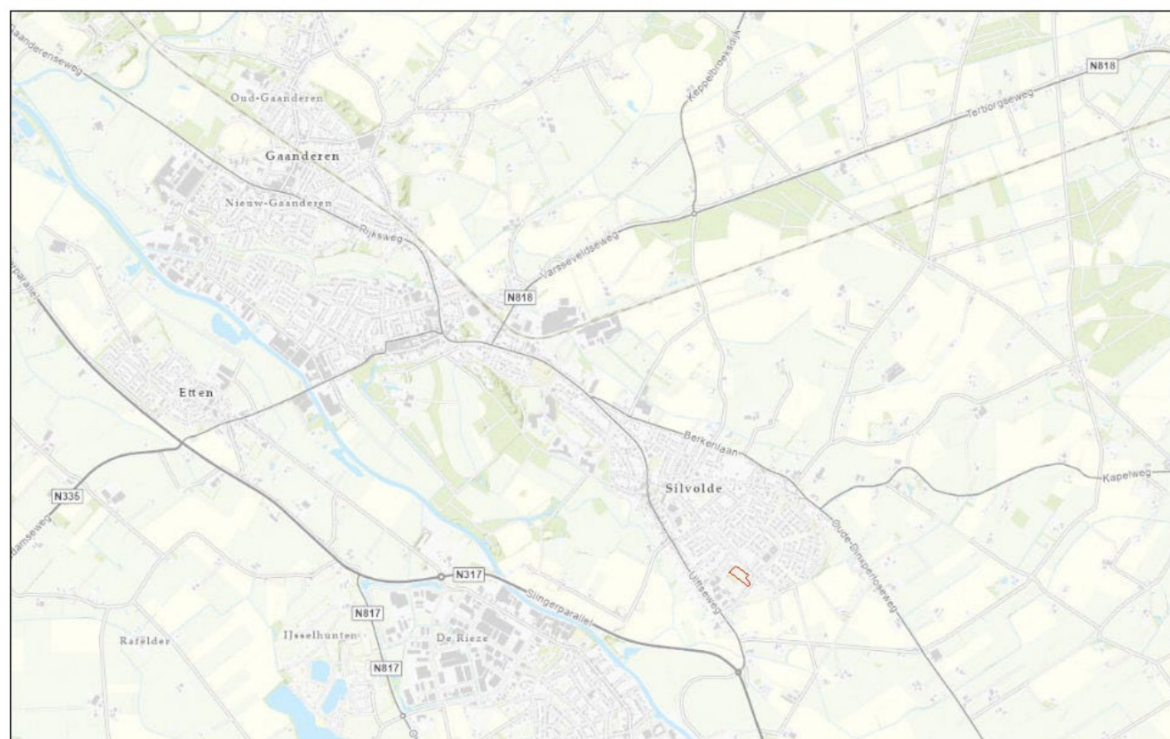
Gegevens

Adres: Korenweg 33
Plaats: Silvolde
Gemeente: Oude IJsselstreek
Provincie: Gelderland

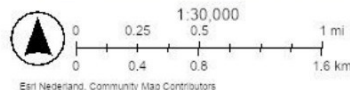
Locatie en omgeving

Het projectgebied bevindt zich ten oosten van Doetinchem en Gaanderen, ten noorden van het projectgebied ligt de dorpskern van Silvolde. Ten zuiden van het projectgebied loopt de Oude IJssel en liggen landbouwgronden. Afbeelding 2.1 toont de ligging van het projectgebied.

In de omgeving van het projectgebied liggen woonwijken en landbouwgronden. Direct ten zuiden van het projectgebied ligt een bosschage of hakhoutbos met hoog opgaande bomen. Tussen het bosschage en projectgebied in ligt een kleine paardenweide, waar ten tijde van het locatiebezoek Shetland pony's graasden.

12-3-2024

Afbeelding 2.1: Ligging van het projectgebied (rood kader).

Terrein en kenmerken

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 7500 m². Afbeelding 2.2 toont een luchtfoto van het projectgebied, inclusief begrenzing. Het terrein wordt bepaald door bebouwing, gazon, weiland en tuinbeplanting. Afbeelding 2.3 en Bijlage 1 geven een impressie van het projectgebied.

De bebouwing bestaat uit een oud boerderijpand, een kleine (geiten- of schapen) stal en een schuur. De bebouwing is gelegen in het zuidoostelijke gedeelte van het terrein, aangrenzend aan de Korenweg. In het oude boerderijpand zijn geen stootvoegen aanwezig. Echter zijn er wel kleine gaten en kieren zichtbaar (beschadigingen aan het gebouw en dak). Er is een kelder aanwezig met een bovengrondse ingang aan de zuidzijde van het pand. Deze is afgedekt met zowel een houten plaat als een net. Een ventilatie gat van het gebouw is dichtgemaakt met isolatiemateriaal.

Het dak van de schuur is bedekt met golfplaten. De kieren en gaten van dit dak zijn veelal dichtgestopt met kranten. In de schuur zitten verder wel gaten (beschadigingen) en een aantal niet dichtgestopte kieren onder de golfplaten. De schuur is in gebruik als opslag. Aan de binnenkant van de schuur staan o.a. oude meubels.

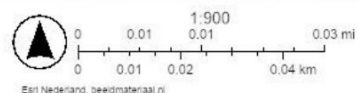
De stal is klein en via meerdere deuren te betreden. De stal is verder opgedeeld in twee delen. In het deel van de stal dat aan de kant van de schuur zit, staat meubilair. In de stal zijn muizensoorten waargenomen. De andere kant van de stal is in gebruik als opslag. Boven op de stal bedekt een klimop (*Hedera helix*) het volledige dak.

Het terrein is grotendeels vlak, alleen het noordwestelijk gedeelte ligt hoger dan de rest van het terrein. Aan de noordzijde van de boerderij ligt een oprijlaan. Aan de zuidzijde ligt een kleine tuin met enkele fruitbomen en struiken. De struiken aan de voorkant van het pand en de fruitbomen zijn redelijk onderhouden. De rest van de tuin is minder intensief onderhouden. Er liggen op meerdere plaatsen rommelige elementen, zoals stapels stenen, takkenhopen of houten pallets.

Het westelijke gedeelte van het projectgebied is een intensief beheerd weiland. Op het weiland groeien soorten als paarse dovenetel (*Lamium purpureum*), duizendblad (*Achillea millefolium*), Canadese fijnstraal (*Erigeron canadensis*) en grassen. Aan de achterzijde van het projectgebied (noordwesten) staat een dichte begroeiing van struiken, overwoekerd door bramen (*Rubus sp.*) en klimop.

18-3-2024

Afbeelding 2.2: Luchtfoto met begrenzing van het projectgebied (rood kader) en de huidige bebouwing (oranje kader).

Afbeelding 2.3: Impressie van het projectgebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens om de bestaande bebouwing te slopen en nieuwe woningen te realiseren in het projectgebied (Afbeelding 2.4). Het is beoogd om in het projectgebied twintig nieuwe woningen te realiseren. Twee eengezinswoningen liggend aan de Korenweg, negen Seniorenwoningen en negen starterswoningen of eengezinswoningen. De exacte planning van de uitvoering is momenteel nog niet bekend.

Afbeelding 2.4: Impressie van de beoogde situatie, eengezinswoningen (rood omcirkeld), bejaardenwoningen (blauw omcirkeld) en starterswoningen/eengezinswoningen (geel omcirkeld). Bij de seniorenwoningen wordt beoogd twee woningen extra bij te voegen.

3 Onderzoeksmethodiek

Onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een mogelijk significant negatief effect heeft op (wettelijk) beschermde (natuur) gebieden, houtopstanden, plant- en diersoorten en bijzondere monumentale bomen. De door GRAS Advies gehanteerde onderzoeksmethodiek is onder te verdelen in 3 stappen.

Bureauonderzoek

Voor relevante datavisualisatie en gebieds- en soorteninformatie is o.a. de website van PDOK, het kadaster, Natura2000, RAVON, Sovon, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en het natuurplatform Waarneming geraadpleegd. Daarnaast is er gebruik gemaakt van ArcGIS Pro en het vleermuisprotocol 2021. Er is informatie verzameld over:

- de locatie van het projectgebied, gebiedskenmerken, kenmerken van- en afstand tot beschermde en bijzondere gebieden en de mogelijke aanwezigheid en kenmerken van beschermde houtopstanden;
- de kenmerken en bijbehorende werkzaamheden van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling;
- verspreidingsgegevens en waarnemingen van beschermde plant- en diersoorten, monumentale bomen en invasieve exoten van de laatste 5 jaar, tot 5 km rondom het projectgebied.

Locatiebezoek

Tijdens een locatiebezoek zijn gegevens verkregen die tijdens het bureauonderzoek geverifieerd. Verkennend onderzoek is in- en rondom het projectgebied uitgevoerd. Het uiteindelijke onderzoeksgebied is ter plaatse bepaald door een deskundige ecoloog. Dit is gedaan a.d.h.v. de informatie verworven tijdens het bureauonderzoek, de lokale situatie en de verwachte invloedsfeer van de beoogde ontwikkeling (hierbij te denken aan hinder van licht, trillingen en geluid). Zowel binnen als rondom het projectgebied is geïnventariseerd naar:

- de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bijzondere vegetatie en ongewenste invasieve exoten;
- de mogelijke aanwezigheid van beschermde diersoorten d.m.v. zichtwaarnemingen en indicatoren (Bijlage 2);
- habitattypen, habitatgeschiktheid- en functies voor beschermde soorten in het projectgebied én de omgeving.

Registratiegegevens van het locatiebezoek zijn opgenomen in Tabel 3.1. Tijdens het locatiebezoek is (indien van toepassing) gebruikt gemaakt van een verrekijker, endoscoop, meetlint, rolmaat, digitale registratie- en determinatiehulpmiddelen waaronder de Fieldmap Applicatie en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's).

Analyse

Verzamelde gebiedsinformatie, soorteninformatie en veldgegevens zijn vergeleken met kenmerken van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Binnen een effectenbeoordeling zijn (indien mogelijk/relevant) de volgende aspecten met inachtneming van wettelijke kaders overwogen:

- De projectlocatie, het type project, de duur en periode, inclusief de invloedsfeer van de werkzaamheden (licht, geluid, trillingen en stikstofemissie).
- De mate en het effect van verstoring of aantasting van (beschermde) (natuur) gebieden en hun instandhoudingsdoelstellingen, habitatype, wezenlijke kenmerken en waarden.
- De mate en het effect van verstoring of aantasting van (beschermde) vegetatie en diersoorten, hun (essentieel) leefgebied en (indien relevant) de gunstige staat van instandhouding van de soort.
- De mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.
- Indien invasieve soorten zijn vastgesteld, zijn maatregelen beschreven die aan de Europese verordening voldoen.

Tabel 3.1: Registratiegegevens locatiebezoek.

Datum	Weersomstandigheden
14-03-2024	15°C, 3 bft, onbewolkt, droog

GRAS Advies is een ecologisch adviesbureau en voert veldonderzoek uit volgens erkende en geldende soort-protocollen en kennisdocumenten. De deskundige ecologen van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteits-handboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Beperkingen

Een verkennend onderzoek is geen gedetailleerd onderzoek. Uitgebreid vleermuisonderzoek of onderzoek naar de emissie en depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden vallen dan ook buiten het kader van dit onderzoek.

GRAS Advies maakt gebruik van de Nederlandse Databank Flora en Fauna voor verspreidingsgegevens. Deze database bevat alleen gevalideerde waarnemingen en kan enkel worden ingezet als hulpmiddel. Wanneer een soort niet geregistreerd staat binnen de NDFF omgeving, houdt dit niet in dat deze daar ook daadwerkelijk afwezig is.

De ecologen van GRAS Advies spannen zich maximaal in om het onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en/of fauna.

Geldigheidsduur onderzoek:

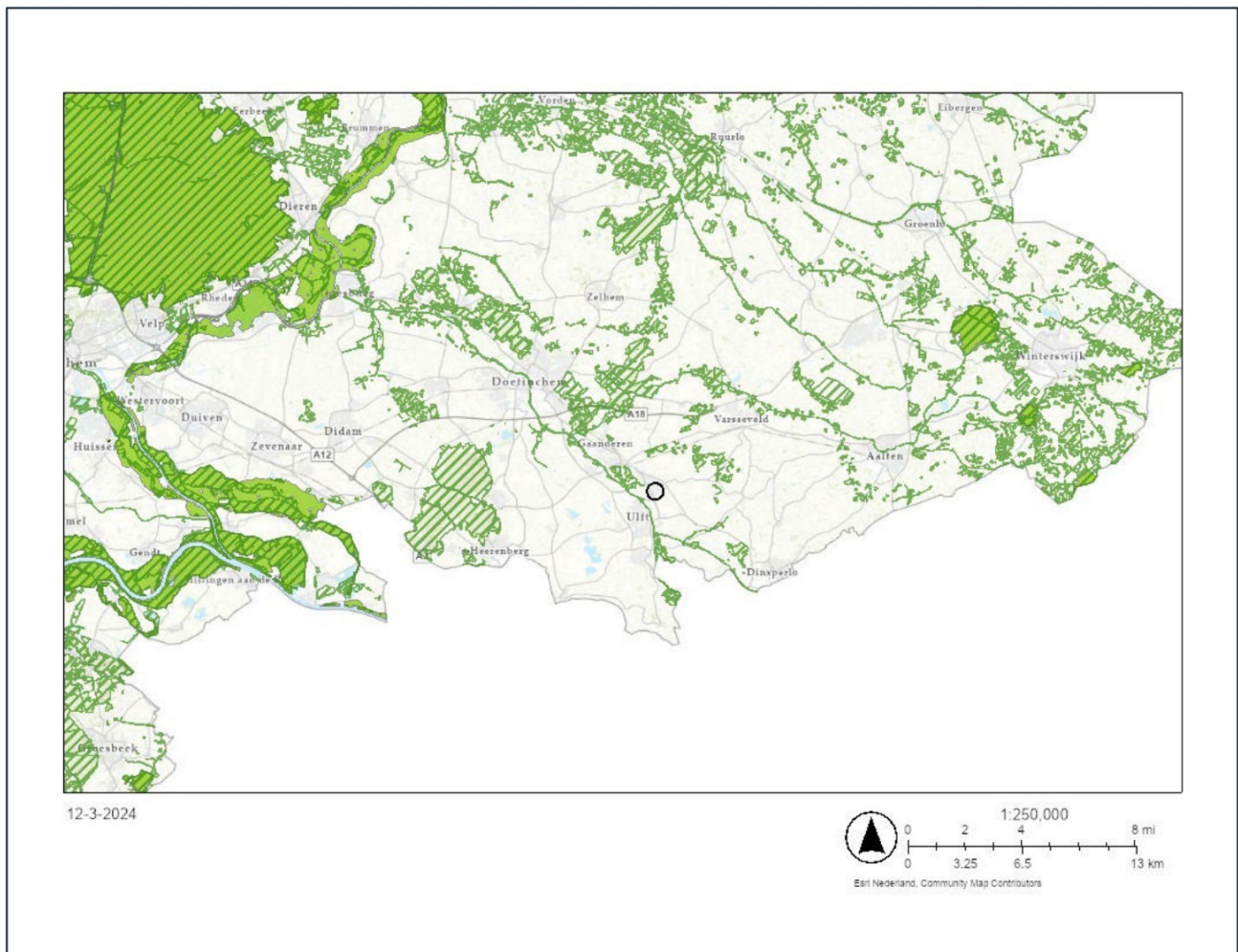
Aan het verrichte onderzoek en de gegevens in deze rapportage zit een beperkte geldigheidsduur. In de regel is een quickscan geldig voor een periode van 3 jaar tenzij in deze periode wezenlijke ecologische veranderingen plaatsvinden.

4 Beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn de Rijntakken op ca. 18 km afstand en de Veluwe op ca. 20 km afstand van het projectgebied (Afbeelding 4.1). De Rijntakken en de Veluwe zijn beschermd vanuit de Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn. Op dezelfde afstand als de Veluwe liggen tevens het Korenburgerveen en Bekendelle. Deze gebieden zijn beschermd vanuit de Habitatrictlijn. Binnen deze gebieden komen meerdere Habitattypen voor waaronder H2310 – Stuifzandheiden met struikheide, H6210 – Stroomdalgraslanden, H91F0 – Droge hardhoutoobossen, H6410 – Blauwgraslanden, H91E0C* – Vochtige alluviale bossen en H91D0 – Hoogveenbossen.

Enkele Habitatrictlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten zijn de gevleete witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*), rivierdonderpad (*Cottus perifretum*), grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), dodaars (*Tachybaptus ruficollis*) en nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus*). Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het wordt hiervan gescheiden door wegen, bebouwing en landbouwgrond.

Afbeelding 4.1: Ligging van het projectgebied (rood kader in zwarte cirkel) t.o.v. Natura 2000-gebieden (groen) en Natuur- en Landschap Nederland gebieden (groen gearceerd). Bron: Interprovinciaal overleg (IPO) (2022) & Ministerie van Economische Zaken (2018).

Effectenbeoordeling

Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Geen van de bovengenoemde habitattypen komen in het projectgebied voor. Gezien de afstand tot het projectgebied, vallen Natura 2000-gebieden buiten de invloedsfeer van het projectgebied. Directe verstoring van Natura 2000-gebieden en

negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen door (bouw) gerelateerde werkzaamheden zoals licht, geluid en trillingen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Een eventueel negatief effect van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling op de stikstofemissie en depositie en daarmee op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn berekend middels een aparte stikstofberekening.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het meest dichtstbijzijnde gebied behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de oude IJssel op ca. 1 km van het projectgebied (Afbeelding 4.1). Het NNN-gebied 'de Zumpe' is gelegen op ca. 6 km afstand van het projectgebied.

Doordat het gebied in Gelderland ligt, is het onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het gebied de Zumpe wordt gekenmerkt door Elzenbroekbos. Het GNN gebied de oude IJssel ter hoogte van Silvolde beperkt zich vrijwel tot het wateroppervlak. Verder zijn er geen habitattypen toegewezen aan dit gebied. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het GNN en wordt hiervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van GNN-gebied. Het bovengenoemde natuurbeheertype komt niet in het projectgebied voor. Gezien de afstand tot het projectgebied, vallen de GNN-gebieden buiten de invloedssfeer van het projectgebied. Verstoring van GNN gebied en negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten van dit gebied kan op voorhand worden uitgesloten.

4.3 Gebieden van provinciaal belang

Er bevinden zich geen gebieden van provinciaal belang in de omgeving van het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling.

4.4 Houtopstanden

Gezien het ontbreken van houtopstanden binnen het projectgebied en de locatie (binnen de bebouwde kom), is wettelijke bescherming niet aan de orde.

5 Beschermde soorten

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de soorten en/of soortgroepen die binnen dit verkennend onderzoek zijn meegenomen. Het toont welke beschermde soorten mogelijk voorkomen in en/of rondom het projectgebied en van welke soorten mogelijke aanwezigheid niet aannemelijk is. Soorten zijn opgenomen of uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en geregistreerde waarnemingen in combinatie met bevindingen tijdens het locatiebezoek.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

5.1.1 Das

Voorkomen en functie

Dassen (*Meles meles*) worden nationaal beschermd en zijn in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. De das leeft in groepsverband en komt vooral voor op plekken met overgangen naar andere habitattypen (zoals bos naar akkerland) en prefereert kleinschalig landschap met houtwallen, singels, bosjes en heggen. Essentieel is voldoende dekking en een geschikte vergraafbare bodem voor zijn uitgebreide burcht. Ook moet er voldoende voedsel beschikbaar zijn binnen omliggende foerageergebieden en weinig verstoring plaatsvinden (BIJ12, 2017a).

De das komt volgens verspreidingsgegevens en de NDFF voor in de omgeving van het projectgebied. Op ca. 2 km afstand zijn sporen van de das waargenomen. In de omgeving van het projectgebied is veel agrarisch gebied aanwezig met afwisselend bosschages en agrarisch land. Deze combinatie is geschikt voor de das als leefgebied. Veel van dit bos in de omgeving is onderdeel van het GNN. Tussen het projectgebied en de plaats van waarneming ligt land met agrarische bestemming, en wegen. Daarnaast is het gelegen aan de rand van een woonwijk.

Het projectgebied kenmerkt zich door een open weiland met zandige grond. Aan de noordwest zijde is enige beplanting aanwezig, net zoals rond het gebouw. Tijdens het locatiebezoek zijn geen exemplaren waargenomen en er zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de das.

Effectenbeoordeling

Gezien de relatief open en drukke omgeving en de afwezigheid van een burcht is het onwaarschijnlijk dat de das het projectgebied gebruikt als verblijfplaats of foerageergebied. De beoogde ontwikkeling heeft daarom geen negatief effect op het leefgebied van de das. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.1.2 Kleine marterachtigen

Voorkomen en functie

De hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*) zijn nationaal beschermde martersoorten. Deze soorten komen in de meeste habitats voor, al heeft de hermelijn een voorkeur voor vochtiger terrein. Ze zijn te vinden in open landschap, bossen, weilanden, rietlanden, houtwallen en akkers en prefereren kleinschalig (cultuur)landschap met takkenrillen, struweel, hagen, bosschages, rommelhopen en rommelschuren. Deze essentiële lijnvormige elementen dienen als rust- of verblijfplaats, voortplantingsplaats of als verbindingsroute tussen gebieden (Bouwens, 2017).

Volgens de NDFF kan de bunzing voorkomen, daarnaast kunnen de wezel en hermelijn volgens verspreidingsgegevens ook voorkomen. In de directe omgeving van het projectgebied zijn relatief veel tuinen aanwezig die voldoende beplanting hebben om als schuilgelegenheid of foerageergebied te dienen. De bosschage ten zuiden van het projectgebied is daarnaast zeer geschikt als verblijfplaats voor deze soorten.

Het projectgebied bevat weinig lijnvormige elementen die gebieden verbinden en tegelijkertijd dekking bieden. Direct om de boerderij heen en aan de achterzijde van het projectgebied zijn wel geschikte lijnvormige elementen aanwezig. De weide daartussen is echter intensief beheert en biedt weinig dekking voor kleine marterachtigen.

Er zijn veel hollen aangetroffen, direct rondom de bebouwing en begroeiing, waarschijnlijk van kleine muizensoorten (Afbeelding 5.1). Een aantal van deze hollen liggen onder ruige begroeiing die ook als verblijfplaats kunnen dienen voor kleine marterachtigen. Daarnaast is het grote aantal muizenholen een indicatie voor een goede voedselaanbod voor kleine marterachtigen. Tijdens het locatiebezoek zijn geen exemplaren of sporen waargenomen die duiden op de aanwezigheid van kleine marterachtigen.

Effectenbeoordeling

Gezien de hoeveelheid muizenholen in het projectgebied en de beplanting in de omgeving, is het projectgebied en de omgeving daarvan mogelijk geschikt als foerageergebied en verblijfplaats voor kleine marterachtigen. De beoogde ruimtelijke ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effecten op het projectgebied als leefgebied van kleine marterachtigen. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning zijn nodig.

Afbeelding 5.1: Betreffende hollen geschikt voor kleine marterachtigen (boven). Hollen geschikt voor steenmarters (onder).

5.1.3 Steenmarter

Voorkomen en functie

De steenmarter (*Martes foina*) is een nationaal beschermde soort die niet is vrijgesteld in de provincie Gelderland. De soort wordt gezien als een 'cultuurvolger' en dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtig habitat zoals steengroeven en gebouwen. De soort is te vinden in parklandschap maar vooral in de buurt van dorpen, boerderijen en zelfs grote steden. Oude schuren, heggen en geriefbosjes zijn erg geschikt. Essentieel is de aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes en bermen waar de soort foerageert (Zoogdierverseniging, z.d.).

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF komt de steenmarter voor in de omgeving van het projectgebied. In de omgeving van het projectgebied zijn veel groenstructuren en oude boerderijen aanwezig. Het projectgebied kenmerkt zich door drie gebouwen met kieren en openingen en een weiland met veel sporen van muizensoorten.

In en rondom de stal zijn hollen aangetroffen die mogelijk toegankelijk zijn voor steenmarters (Afbeelding 5.1). Daarnaast zijn er stapels bakstenen aanwezig waarachter een steenmarter een verblijfplaats kan hebben of toegang tot een verblijfplaats kan hebben. De hoeveelheid muizenholten in het projectgebied maken het daarnaast zeer geschikt als foerageergebied. Tijdens het locatiebezoek zijn geen exemplaren of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de steenmarter.

Effectenbeoordeling

Gezien de rommelige omgeving, de aanwezigheid van hollen in en rondom gebouwen, de verlaten schuur en de aanwezigheid van voldoende voedsel is het zeer aannemelijk dat het projectgebied een geschikte verblijfplaats en foerageergebied is van de steenmarter. De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op het leefgebied van de steenmarter, doordat de gebouwen worden gesloopt en nieuwe woningen worden gebouwd. Door deze ontwikkelingen wordt het projectgebied niet meer geschikt als verblijfplaats en foerageergebied. Steenmarters ondervinden negatieve effecten van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning zijn nodig.

5.2 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen zijn doorgaans te vinden in holten, kieren en andere openingen in bomen of gebouwen. Vleermuizen komen bijna overal voor en zijn vooral te vinden in gesloten tot halfopen landschap waar ze doorgaans in de beschutting van opgaande elementen foerageren langs een vast netwerk van lijnvormige structuren zoals kanalen, lanen, tuinen, boomkruinen, bebouwing en waterpartijen.

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF kunnen in de omgeving van het projectgebied de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) worden aangetroffen.

In het boerderijpand zitten meerdere kieren en gaten van voldoende grootte om geschikt te kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast is de schuur ook goed toegankelijk voor vleermuizen. Er zijn geen lijnvormige elementen in het projectgebied die onderdeel zijn van een essentiële vliegroute. Wel is het mogelijk dat de tuinbeplanting voor voedselaanbod zorgt, in de vorm van ongewervelden als insecten. Het projectgebied kan dus geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen.

Effectenbeoordeling

In het projectgebied zijn verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten, doordat het boerderijpand en de schuur toegankelijk zijn voor gebouw bewonende vleermuissoorten (Afbeelding 5.3). De vleermuizen kunnen op de zolder van het pand aanwezig zijn. Echter is het niet uit te sluiten dat ook de schuur een verblijfplaats is. De tuin kan dienen als foerageergebied voor vleermuissoorten, al is deze gezien de omgeving matig geschikt en niet essentieel.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze essentiële functie van de vleermuis in het projectgebied.

Een aanvullend soortenonderzoek naar vleermuizen, en mogelijk een omgevingsvergunning voor is noodzakelijk.

Afbeelding 5.2: Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen (boven). Geschikte nestlocaties voor huismussen (onder).

5.3 Reptielen

Voorkomen en functie

Reptielen vormen een klasse van koudbloedige dieren waarvan een deel Nationaal beschermd wordt, of valt onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Reptielen komen voor in verschillende habitats, variërend van droge heide en zandgronden onder vegetatie en dood hout tot vochtige plaatsen, duinen, hoogveen en andere waterrijke gebieden.

Volgens verspreidingsgegevens kunnen in of in de omgeving van het projectgebied zowel de hazelworm (*Anguis fragilis*) als de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*) hier mogelijk voorkomen.

Tijdens het locatiebezoek zijn geschikte habitats voor soorten die in deze groep vallen aangetroffen. In het projectgebied zijn houtstapels, houten pallets, steenhopen en overwoekerende klimop aanwezig die als verblijfplaatsen kunnen dienen. De aanwezigheid van de bosschage ten zuiden van het projectgebied kan daarnaast ook een geschikte verblijfplaats zijn voor bijvoorbeeld de hazelworm. Het projectgebied is echter omringd door wegen en bebouwing, wat het projectgebied moeilijk bereikbaar maakt voor hazelwormen.

De hazelworm is een schuw en relatief honkvast dier, uit onderzoek is gebleken dat de soort op een dag 34-160 meter kan afleggen (Cremers et al. 2009). Op de NDFF is te zien dat de meeste waarnemingen in de omgeving op ongeveer 3km afstand van het projectgebied liggen. Deze waarnemingen zijn gedaan rond bossen en overgangen van bos naar agrarisch gebied. Om naar het projectgebied te migreren moet de hazelworm meerdere keren afstanden van meer dan 200 meter overbruggen zonder geschikte dekking of rustlocaties. Hierom is het onwaarschijnlijk dat de hazelworm naar het projectgebied kan migreren en daar voorkomt.

De zandhagedis heeft een ruigere en meer divers landschap nodig als leefgebied. Deze soort gedijt bij een mozaïek van open zandbanken, ruige (heide)vegetatie en hogere grassen. Ook de Levendbarende hagedis heeft meer behoefte aan een ruige vegetatie. Deze omstandigheden ontbreken in het projectgebied. Er zijn geen exemplaren waargenomen of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van reptielen.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied is ogenschijnlijk geschikt voor de hazelworm. Echter gezien de locatie (in een woonwijk, omringd door wegen, veel menselijke activiteit) kan de aanwezigheid van de hazelworm en andere beschermde reptielen (door terreinkenmerken) redelijkerwijs worden uitgesloten.

De beoogde ruimtelijke ontwikkelingen hebben hierom geen negatieve effecten op soorten in deze klasse en aanvullend onderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.4 Amfibieën

Voorkomen en functie

Amfibieën zijn een soortgroep die aan waterrijke habitats zijn gebonden al zijn er amfibieën die grotendeels op het land leven. Net als reptielen worden sommige soorten uit deze soortgroepen Nationaal beschermd en/of vallen onder bescherming van de Habitatrichtlijn.

In de directe omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen gedaan van het beschermde amfibieën, het is mogelijk dat algemene en vrijgestelde amfibiesoorten, zoals de gewone pad (*Bufo bufo*), wel voorkomen rondom het projectgebied. Maar de aanwezigheid van beschermde amfibieën is onwaarschijnlijk. De rugstreeppad (*Epidalea calimata*) en kamsalamander komen volgens de verspreidingsatlas in de omgeving voor. Het water op het terrein van de Korenweg 31 betreft een zwembad, op het terrein van de industrieweg 24 (noordzijde projectgebied) is wel een vijver aanwezig.

De vijvers en wateren in de buurt van het projectgebied zijn geen pionierssituatie met weinig waterplanten en er is daarnaast weinig open vergraafbare grond aanwezig voor de rugstreeppad.. Hierom is de omgeving ongeschikt als leefgebied voor de rugstreeppad (Cremers et al. 2009).

De vijvers zijn daarnaast weinig geschikt voor beschermde salamandersoorten. De kamsalamander heeft namelijk enige basische en vegetatierijke wateren nodig voor voortplantingswateren en komt zelden in akkerbouwgebied voor (Cremers et al. 2009). De meest dichtstbijzijnde voortplantingswater waargenomen in het NDFF ligt op ca. 2 km afstand hemelsbreed, de grootste afgelegde afstand voor een volwassen individu is 1290 meter. Daarnaast heeft de soort een voorkeur voor migratieroutes langs beschaduwde oevers, om van deze voortplantingswateren naar het projectgebied te migreren zou deze soort meerdere malen onbeschut terrein (wegen, akkers) overbruggen, hierom is het onwaarschijnlijk dat deze soort het projectgebied en de directe omgeving daarvan bereikt.

De alpenwatersalamander komt volgens de NDFF verspreidingsatlas niet voor rond het projectgebied. De vijver buiten het projectgebied zou kunnen dienen als voortplantingswater echter is deze soort behoevend aan "stapsteen" poelen in de omgeving voor verspreiding. Deze poelen moeten tot uiterlijk 500 meter van elkaar verwijderd zijn, de voorkeur heeft minder dan 400 meter (Cremers et al. 2009 & Hoefsloot & Bout 2011). De meest nabije voortplantingswateren zijn meer dan een kilometer verwijderd van het projectgebied. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat de alpenwatersalamander voorkomt rond het project gebied en gebruik maakt van de omgeving.

Echter zullen deze geen gebruik maken van het projectgebied, er is namelijk geen voortplantingswater aanwezig met geschikte vegetatie IN het projectgebied. de enige reden dat salamanders in het projectgebied voor kunnen komen is als winterverblijfplaats, echter hebben deze daar of vergraafbare grond (niet aanwezig) of dicht struweel voor nodig. Direct naast de vijver ligt ook dicht struweel, deze zal met voorkeur gebruikt worden als winterverblijfplaats.

Effectenbeoordeling

Binnen en rondom het projectgebied zijn geschikte habitats aanwezig voor amfibiesoorten, echter liggen deze afgelegen en zijn niet of zeer moeilijk bereikbaar voor amfibiesoorten. De aanwezigheid van beschermde amfibieën kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.5 Vissen

Er zijn enkele vissoorten die Nationaal worden beschermd en een paar die vallen onder de Habitatrichtlijn. Vissen zijn gebonden aan water. De meeste beschermde soorten komen voor in stromende beken en riviertjes, al zijn er ook soorten die die juist voorkomen in sloten met ondiep water en een dikke modderlaag.

Er zijn geen verspreidingsgegevens of waarnemingen bekend binnen de NDFF betreft deze soortgroep in en rondom het projectgebied. Binnen het projectgebied zijn geen (permanente) waterlichamen zoals beken of sloten aanwezig.

Effectenbeoordeling

Gezien het ontbreken van geschikte habitats voor deze watergebonden soortgroep, kan de aanwezigheid van beschermde vissen binnen het projectgebied worden uitgesloten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.6 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De groep ongewervelden wordt breed vertegenwoordigd. Echter wordt maar een relatief klein deel Nationaal of onder de Habitatrichtlijn beschermd. Het betreft hier onder andere libellensoorten, keversoorten en verschillende soorten dagvlinders. De habitat van beschermde soorten die hieronder vallen is wijdverspreid en sterk afhankelijk van bodem, vegetatietypen, kwaliteit en beheer.

Er zijn geen verspreidingsgegevens of geregistreerde waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden in of in de omgeving van het projectgebied. Binnen en rondom het projectgebied is natuurlijke inheemse vegetatie beperkt (zie Paragraaf 2.1), zijn geen bijzondere vegetatietypen of waardplanten waargenomen en het weiland wordt met regelmaat onderhouden. De tuin is minder strak onderhouden maar daar is weinig bloeiende vegetatie aanwezig.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied biedt geen geschikte habitats voor beschermde ongewervelden. Derhalve kan de aanwezigheid van beschermde ongewervelden binnen het projectgebied redelijkerwijs worden uitgesloten en is aanvullend soortenonderzoek en een omgevingsvergunning niet nodig.

5.7 Vogels

Voorkomen en functie

Alle inheemse in het wild levende vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn. Tabel 5.1 geeft een overzicht van alle vogelsoorten die gezien verspreidingsgegevens, NDFF en het locatiebezoek mogelijk in of rondom het projectgebied voorkomen. Aan een deel van deze soorten is een categorie toebedeeld gerelateerd aan de nest beschermde status. Nesten van vogels uit categorie 1 t/m 4 zijn altijd jaarrond beschermd. Soorten met een andere categorie vallen onder soorten mét jaarrond beschermden nesten of hebben een andere specifieke beschermde status gerelateerd aan hun nestbouwkenmerken of staat van instandhouding. Vogelsoorten die niet onder categorie 1 t/m 5b vallen zijn soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. De exacte definities van deze categorieën zijn opgenomen in *Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming* (Hunink, 2024).

Tabel 5.1: Vogelsoorten die a.d.h.v. NDFF verspreidingsgegevens en bevindingen tijdens het locatiebezoek mogelijk in of rondom het projectgebied aanwezig zijn inclusief nest beschermde status.

Soort	Categorie
Steenuil	1
Gierzwaluw	2
Huismus	2
Grote gele kwikstaart	3
Kerkuil	3
Ransuil	4
Bonte vliegenvanger	5
Ekster	5
Roek	5
Zwarte roodstaart	5

Huismus & gierzwaluw

De boerderij kan geschikt zijn als nestlocatie van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*). Er zijn openingen aanwezig onder de dakpannen en de nok van het dak waarin deze vogels kunnen nestelen (Afbeelding 5.2). Daarnaast is de klimop die het dak van de stal bedekt ook geschikt als nestlocatie.

Steenuil & kerkuil

Er zijn geen holtes of nestkasten waargenomen in de bomen die geschikt zijn voor een steenuil. Steenuilen broeden voornamelijk in nestkasten, maar soms ook in natuurlijke boomholtes (Van den Bremer et al. 2009 & Vogelbescherming Nederland z.d.). Daarnaast zijn er in de gebouwen geen geschikte nestlocaties aanwezig voor de steenuil en kerkuil, er zijn namelijk geen openingen waar deze soorten door naar binnen kunnen vliegen. Het projectgebied is daarom niet geschikt als nestlocatie voor deze soorten.

De bomen, aanwezigheid van muisachtigen en omgeving maken wel voor een potentieel geschikt foerageergebied. Echter is er in de omgeving veel alternatief foerageergebied in de vorm van tuinen en boerderijerven. Deze zullen rustiger zijn en minder verstoring bieden voor deze uilensoorten. Daarnaast heeft de steenuil relatief kleine territoria van ongeveer een straal van 300 meter buiten het nest (Van den Bremer et al. 2009), doordat er geen geschikte nestlocaties zijn voor de steenuil in de directe omgeving van het projectgebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat deze soort gebruik maakt van het projectgebied.

Tijdens veldbezoeken zijn daarnaast geen sporen gevonden van uilen, zoals braakballen of kruitsporen. Als het projectgebied onderdeel was geweest van een steen- of kerkuil territoria was het zeer waarschijnlijk geweest dat hier enige sporen aanwezig van waren. Aanvullend zijn er weinig waarnemingen gedaan van deze uilensoorten in de NDFF rond het projectgebied.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen jaarrond beschermden nesten of vogels met jaarrond beschermden nesten aangetroffen in de bomen en bosschages in en rondom het projectgebied. Gezien de locatie en het terrein is het niet aannemelijk dat deze vogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie (gaan) gebruiken.

Door de aanwezigheid van veel geschikt, kwalitatief beter, leefgebied in de omgeving, de geringe waarnemingen van uilensoorten en de afwezigheid van uilensporen is het onwaarschijnlijk dat het projectgebied onderdeel is van essentieel leefgebied. Hierdoor hebben de beoogde ontwikkelingen geen negatief effect op deze

uilensoorten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig voor de steen- en kerkuil.

Daarnaast is het niet uit te sluiten dat huismussen of gierzwaluwen gebruik maken van het projectgebied als nestlocatie. De boerderij is hier geschikt voor. De beoogde ontwikkeling heeft een negatief effect op deze functie. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn nodig voor de huismus en gierzwaluw.

De aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels is wel aangetoond. Deze nesten zijn alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn tijdens de broedperiode. Nesten van broedende vogels én hun omgeving zijn altijd wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord. Deze soorten zullen mogelijk verstoring ondervinden van de beoogde werkzaamheden. Maatregelen om verstoring te voorkomen zijn noodzakelijk.

5.8 Flora

Beschermde flora valt onder de Habitatrictlijn en/of zijn nationaal beschermd. Volgens verspreidingsgegevens komt rondom het projectgebied geen beschermde flora voor.

Het projectgebied wordt gekenmerkt door een boerderij met oprit en tuin, de struiken in de tuin wordt relatief goed onderhouden, de ondergrond is veelal rommelig met veel plant- en ander afval. Daarnaast is er een weide die intensief wordt beheerd. Tijdens het locatiebezoek zijn o.a. soorten als braam, klimop, grassen, duizendblad en paarse dovenetel in het projectgebied aangetroffen wat wijst op een verrijkte bodem.

Door het ontbreken van een geschikt habitatype en de huidige inrichting van het projectgebied kan de aanwezigheid van beschermde soorten redelijkerwijs worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.9 Overige soorten

Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving kunnen soorten als egel, haas, konijn, algemene amfibiesoorten en algemene muizensoorten worden verwacht. Het projectgebied is mogelijk onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. Deze soorten zijn beschermd onder 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling voor deze soorten geldt. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

5.10 Specifieke zorgplicht

In de omgeving van het projectgebied komen meerdere rode lijstsoorten voor (Tabel 1), in het kader van de specifieke zorgplicht moet hier mogelijk zorgvuldig gehandeld worden om deze soorten niet negatief te beïnvloeden.

Soort	Binomiale naamgeving	Voorkomen in projectgebied
Fauna		
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Ja
Bruin blauwtje	<i>Aricia agestis</i>	Nee
Kleine parelmoervlinder	<i>Issoria lathonia</i>	Nee
Gewone tubebij	<i>Stelis breviscula</i>	Mogelijk
Roodsprietwespbij	<i>Nomada fulvicornis</i>	Mogelijk
Driehoekseendagsvlieg	<i>Ephemera vulgata</i>	Nee
Grammotaulius	<i>Grammotaulius nigropunctatus</i>	Nee
Vierlijneendagsvlieg	<i>Ephemera glaucops</i>	Nee
Leptocerus	<i>Leptocerus tineiformis</i>	Nee
Flora		
Absintalsem	<i>Artemisia absinthium</i>	Nee
Beemdkroon	<i>Knautia arvensis</i>	Nee

Bolderik	<i>Agrostemma githago</i>	Nee
Brede waterpest	<i>Elodea canadensis</i>	Nee
Kleine ratelaar	<i>Rhinanthus minor</i>	Nee
Knikkend nagelkruid	<i>Geum rivale</i>	Nee
Korenbloem	<i>Centaurea cyanus</i>	Nee
Lathyruswikke	<i>Vicia lathyroides</i>	Nee
Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>	Nee
Veldsalie	<i>Salvia pratensis</i>	Nee

Tijdens het veldbezoek is de haas (*Lepus europaeus*) waargenomen, deze soort staat op de rode lijst maar is ook vrijgesteld. Er hoeft geen aanvullend onderzoek plaatst te vinden. Het hakhoutbos ten zuiden van het projectgebied biedt voldoende schuilmogelijkheid en alternatief leefgebied. Wel moet er zorgvuldig gewerkt worden en is het aan te raden om onder ecologische begeleiding de sloop/maai/rooiwerkzaamheden te laten plaatsvinden.

Tijdens het veldbezoek zijn geen vaatplanten, schimmels en mossen die op de rode lijstsoorten waargenomen, in de omgeving van het projectgebied zijn wel rode lijstsoorten behorende tot deze soortengroep waargenomen. Op basis van de terreinkenmerken is het niet aannemelijk dat deze soorten voorkomen in het projectgebied (intensief onderhouden raaigras weiland). Het is wel mogelijk dat er een individueel exemplaar opkomt, maar door het beheer zal deze geen zaad kunnen zetten. Daarom maakt het projectgebied geen onderdeel van de populatie van rode lijstsoorten. Daarom hebben deze soorten geen negatief effect door de beoogde werkzaamheden.

Er zijn geen waarnemingen gedaan van ongewervelden die op de rode lijst staan tijdens het veldbezoek. Op basis van de terreinkenmerken is het onwaarschijnlijk dat deze daar voorkomen. Er zijn weinig waardplanten aanwezig in het projectgebied en er wordt relatief vaak gemaaid. Waardplanten voor soorten die in de omgeving voor kunnen komen bevatten reigersbekjes (*Erodium sp.*), ooievaarsbekjes (*Geranium sp.*) en wilde viooltjes, als duinviooltje (*Viola tricolor curtisii*) of akkerviooltje (*Viola arvensis*). Deze planten zijn niet waargenomen. Hierdoor kunnen er geen populaties ontwikkelen van ongewervelden als vlinders. Vanwege het beheer van de tuin en het weiland binnen het projectgebied is het onwaarschijnlijk dat er voldoende waardplanten kunnen ontwikkelen waardoor een vlinderpopulatie kan ontstaan rondom het projectgebied. Deze soorten ondervinden daarom geen negatieve effecten van de beoogde werkzaamheden.

De schietmotsoorten en haftsoorten (*Grammotaulius nigropunctatus*, *Leptocerus tineiformis*, driehoekseendagsvlieg en vierlijneendagsvlieg) die in de NDFF zijn gevonden hebben een watergebonden levenscyclus, aangezien de werkzaamheden geen effect heeft op oppervlaktewateren zoals vijvers, heeft deze soort geen negatieve effecten van de werkzaamheden.

De gewone tubebij (*Stelis breviscula*) en de roodsprietwespbij (*Nomada fulvicornis*) parasiteren beide op wilde bijensoorten, de waardsoorten van deze bijen komen of voor in zandige ondergrond, of in oude bomen. Beide kunnen dus voorkomen in het projectgebied, bij het verwijderen van bomen en of zandplekken moet dus zorgvuldig gewerkt worden. Het is aan te raden om het kappen van de bomen buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien na het kappen het hout blijft liggen tot het voorjaar (april) kunnen eventuele larven van bijen het hout verlaten.

6 Invasieve exoten

Voorkomen

Invasieve exoten kunnen op den duur schade veroorzaken aan fundering, verhardingen, infrastructuur, rioleeringen en drainagebuizen (NVWA, 2021). Ze vormen een bedreiging voor de biodiversiteit, kunnen ecosystemendiensten veranderen en kunnen soms schadelijk zijn voor de gezondheid en veiligheid voor mensen (NVWA, z.d.)

Volgens verspreidingsgegevens zijn er geen invasieve exoten binnen of rondom het projectgebied. Tijdens het locatiebezoek is echter een exemplaar van de invasieve exoot Japanse duizendknoop (*Reynoutria japonica*) waargenomen. Het aangetroffen exemplaar bevond zich tussen de voormalige schuur en stal, en is een enkel nieuw opkomende groeiknop, de plant is in eerdere seizoenen al gemaaid wat te zien is aan oudere plantdelen ter hoogte van de tegels.

Effectenbeoordeling

De aanwezigheid van invasieve exoten (flora) is aangetoond, namelijk de Japanse duizendknoop. Dit is een schadelijke invasieve exoot die op den duur schade kan veroorzaken aan fundering, verhardingen, infrastructuur, rioleringen en drainagebuizen (NVWA, 2021). Daarnaast overwoekert deze soort snel inheemse planten en kan de huidige vegetatie verdringen. Bestrijding van deze soort wordt daarom geadviseerd.

7 Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit verkennend onderzoek zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen als volgt:

Gebiedsbescherming

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling veroorzaakt geen (significante) negatieve effecten op beschermde natuurgebieden als gevolg van directe verstoring (licht, geluid en trillingen). Wettelijk beschermde houtopstanden zijn niet aanwezig. Er geldt geen omgevingsvergunning of plicht tot kapmelding bij de provincie.

Eventuele negatieve effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaakt door stikstofdepositie zijn berekend middels een aparte stikstofberekening.

Soortenbescherming

De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de onderstaande beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Deze soorten zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Omdat negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling mogelijk zijn en hierdoor wellicht verbodsbepalingen uit de Omgevingswet worden overtreden, is aanvullend soortenonderzoek noodzakelijk.

- Vleermuizen
- Huismussen
- Gierzwaluw
- Kleine marterachtigen
- Steenmarter

Aanvullend soortenonderzoek

Omreden dat de aanwezigheid van enkele door de Omgevingswet beschermde soorten niet kan/kunnen worden uitgesloten, adviseert GRAS Advies deze soorten definitief vast te stellen, dan wel uit te sluiten d.m.v. een **aanvullend soortenonderzoek**.

Wanneer de aanwezigheid van een soort hiermee wordt vastgesteld, zal blijken welke vervolgstappen mogelijk zijn en/of een omgevingsvergunning noodzakelijk is.

Indien geen soortspecifiek, ofwel aanvullend soortenonderzoek wordt uitgevoerd kan er mogelijk geen omgevingsvergunning worden verleend.

De aanwezigheid van (beschermde) soorten uit onderstaande soortgroep is aannemelijk. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig mits tenminste één van de daaropvolgende maatregelen wordt toegepast:

- (Broed)vogels:
 - 1 Versturende werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen, of;
 - 2 Wanneer werkzaamheden toch binnen het broedseizoen vallen, dienen de aanwezige bosschages/bomen met nesten en de omgeving hiervan niet te worden verstoord, of;
 - 3 Er vindt een broedvogelinspectie plaats door een deskundige ecooloog vóór aanvang van ontwikkeling gerelateerde werkzaamheden.

Verstoring van broedende vogels is verboden

Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van weersomstandigheden en de specifieke soort. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Omgevingswet.

De aanwezigheid van algemene soorten waaronder de egel, konijn, haas en algemene muizensoorten valt niet uit te sluiten en/of is vastgesteld. Deze soorten zijn in de provincie Gelderland vrijgesteld. Een aanvullend

soortenonderzoek en omgevingsvergunning voor deze soorten is niet nodig. Desondanks geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Zorgplicht

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de voorgenomen activiteit, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Specifieke zorgplicht

Er kunnen rode lijstsoorten voorkomen in het projectgebied, voor deze soorten geldt een specifieke zorgplicht. Er moet zorgvuldig gehandeld worden als deze soorten voor komen.

De volgende soort is waargenomen, bij maaiwerkzaamheden moet rekening gehouden worden dat deze soort in het veld aanwezig kan zijn. Controle door een ecooloog is aan te raden:

- Haas.

De volgende soorten kunnen voorkomen, er moet zorgvuldig worden gewerkt. In geval van bomenkap wordt geadviseerd de bomen buiten het broedseizoen te kappen en om het stamgedeelte te laten liggen tot nadat de larve uit het hout kunnen kruipen:

- Gewone tubebij,
- Roodsprietwespbij.

Invasieve exoten

De aanwezigheid van de Japanse duizendknoop is aangetoond. Bestrijding wordt geadviseerd.

Bronnen

- BIJ12 (2024). Juridisch kader. Behorende bij kennisdocumenten soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024.
- BIJ12 (2023). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 2.1, februari 2023, Utrecht.
- BIJ12 (2017^a). Kennisdocument Das Meles meles, versie 1.0, juli 2017, Utrecht.
- BIJ12 (2017^b). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.
- BIJ12 (2017^c). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 1.0, juli 2017, Utrecht.
- Bouwens (2017). Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant. Zoogdiervereniging, 13 oktober 2017.
- Guillon, C.P., de Groot, M.R, van Hees, S.R.W, van der Wijngaart, T., & Faber, P.A. (2022). Ruimtelijke bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onder de Omgevingswet. Juli 2022.
- Hunink, S. (2024). Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming. Natuurinclusief, Borculo. 14 februari, 2024.
- Interprovinciaal overleg (IPO). (2022). Natuurnetwerk Nederland (ehs). Atlas Leefomgeving.
- Ministerie van Economische Zaken. (2018). Natura 2000-gebieden. Atlas Leefomgeving.
- Nationale Databank Flora en Fauna (z.d.). <https://ndff-ecogrid.nl/> Datum geraadpleegd: 20-03-2024.
- Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidstelsels (PDOK). <https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl>. Datum geraadpleegd: 20-03-2024.
- Stichting Floron (2011). Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Nijmegen. 176p.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Steenmarter. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter> Datum geraadpleegd: 20-03-2024.

Bijlage 1: Impressie projectgebied

Afbeelding A: Impressie bebouwing in het projectgebied.

Afbeelding B: Impressie weiland en achterzijde van het projectgebied.

Bijlage 2: Veldwerk inventarisatie en indicatoren

- **Bebouwing en overige complexen:**
Kenmerken zoals gaten, spleten, kieren, luiken, holten en andere openingen in wanden, kozijndelen, muren en afwerking, stootvoegen, schachten en bekisting, onder dakgoten of dakpannen, onder enige dakbedekking of afwerking zoals loodslabben, dakbeschot en boeiboorden, tussen schotten, balken, aanleunende delen en ventilatieopeningen, spouwmuren, zolders, kelders, kruipruimten en platte daken.
- **Lijnvormige elementen:**
Structuurvormende eenheden met aansluitende delen en/of opzichzelfstaande doorlopende elementen waaronder akkers, grasland, bomenrijen, lanen, wegdelen, watergangen, muren, aaneensluiting van panden, complexen of andere vormen van bebouwing, een aaneensluiting van scheidingslijnen tussen open velden of open water of andere kenmerken die sterk afwijken van kenmerken van naastgelegen en verbonden structuren zoals begroeiing.
- **Vegetatie:**
Kenmerken van staande en liggende vegetatie waaronder type, kwantiteit, soorten, hoogte, dikte, dichtheid en algemene doorlaatbaarheid en toegankelijkheid, locatie en afstand t.o.v. mogelijk verstorende elementen, aaneensluiting van vegetatie, aaneensluiting en ligging t.o.v. routebepalende elementen of andere mogelijke habitatfuncties, losse bast delen, leeftijd en aanwezigheid van dood hout.
- **Rust- verblijf- en broedplaatsen:**
Indicerende kenmerken beschreven onder 'Bebouwing en overige complexen' en kenmerken aanwezig in bomen of andere houtige elementen, in palen, kasten, zolders en afgesloten ruimtes zoals takjes, bedding en andere isolerende materialen, als dan niet verzameld, holen of kuilen in vegetatie, bodem of in andere al dan niet aangebrachte structuren, hopen van takken, puin of andere dekking creërende materialen, zandplaatsen en de verplaatsbaarheid van zand.
- **Water:**
Kwaliteit waaronder helderheid, diepte, stroming en stabiliteit, aanwezigheid van waterplanten en oevervegetatie, aansluiting met andere waterpartijen of watergangen, bodem en oeverkenmerken, helling van het talud, fluctuaties, mate van verstoring en ligging.
- **Sporen:**
Kenmerken waaronder excrementen zoals braaksels, braakballen en uitwerpselen, latrines, delen van eischalen, nesten en prooiresten, delen van vacht zoals haren en veren, pootafdrukken, wissels, krabsporen, knaagsporen, voedselresten, voedselverzamelplaatsen en wroetsporen.
- **Overige:**
Geluiden zoals zang, roep en bewegingsgeluiden, geur, smeerplekken, aanwezigheid van waardplanten en zaadplanten of overige voedselbronnen waaronder vruchtdragende vegetatie of knaagdieren, aanwezigheid en volledigheid van (essentiële) habitatfuncties, aansluiting met omliggende habitatfunctie leverende gebieden en algemene verstoringsfactoren.